

Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2022, ved Norges forskningsråd

Finansmarkedsfondet kan gi økonomisk støtte til forskning på finansmarkedene og til allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer, samt økt etisk bevissthet. Norges forskningsråd har siden 2005 ivarett sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Som følge av revidering av regelverket 04.06.15 overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. På grunn av korona-pandemien har en rekke av Finansmarkedsfondets prosjekter hatt forsinkelser i fremdrift og slutføring. Dette samsvarer med erfaringer fra Forskningsrådets egen prosjektportefølje.

Innledning

Etter privatisering og salg av Oslo Børs ASA og Verdipapirsentralen ASA, vedtok Stortinget at deler av overskuddet fra salgene skulle avsettes til et finansmarkedsfond. Årlig avkastning fra fondet ble de første årene benyttet til å støtte forskning og allmennopplysning knyttet til finansmarkedene. I Prop. 1 S (2012-2013) foreslo Finansdepartementet å etablere en ny modell for finansiering av Finansmarkedsfondet, hvor fondet opphørte fra 01.01.13 og fondskapitalen ble tilført statskassen og fondets virksomhet ble erstattet av ordinære utgiftsbevilgninger over statsbudsjettet fra og med budsjettåret 2013. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget. Bevilgningsnivået skal holdes reelt uendret frem til 2030. Regelverk for Finansmarkedsfondet (sist revidert av Finansdepartementet 21.10.16) er gjengitt på fondets hjemmeside.

Som følge av det reviderte regelverkets § 11, jfr Finansdepartementets brev av 04.06.15 med vedlegg, overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Styret og Forskningsrådet avgir hver sin årsberetning, som til sammen gir et utfyllende bilde av status og drift av Finansmarkedsfondet.

Administrative forhold

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Finansmarkedsfondet ledes av et styre som er oppnevnt av Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2022 ble det avholdt to styremøter. Norges forskningsråd ivaretar sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et oppdrag for Finansdepartementet. Oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje er særskilte tilleggsoppgaver som også forestås av Forskningsrådet. Avtalen som regulerer oppdraget ble fornyet i november 2019 for fem nye år. Forskningsrådet har i samarbeid med Finansmarkedsfondets styre utarbeidet et notat som beskriver rutiner og prosedyrer for oppfølging og kontroll av fondets prosjektportefølje.

Status- og avviksrapporing

Selv om endringene i regelverket innebærer at Forskningsrådet har ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje, gir Forskningsrådet styret rutinemessig en faglig og økonomisk status- og avviksrapporing i hvert styremøte. Det primære formålet er å gi styret informasjon som kan inngå som en del av beslutningsgrunnlaget i fremtidige bevilgningssaker. Avviksanalysen gir i tillegg styret mulighet til å revurdere sin prosjektbevilgning til prosjekter med vesentlige avvik.

I løpet av 2022 ble fire allmennopplysningsprosjekter og tre forskerprosjekter fullført, i tillegg ble to faglige arrangementer avholdt, jfr. vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et

populærvitenskapelig resymé av gjennomførte forskerprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside.

Vedlegg 1 gir en oversikt over styrets tildelinger i 2022. Vedlegg 3 gir en samlet oversikt over Finansmarkedsfondets prosjektportefølje per 31.12.22. Den samme oversikten ligger på fondets hjemmeside. Per 31.12.22 har fondet avtaler om finansiering av 12 allmenn-opplysningsprosjekter og 20 forskningsprosjekter, samt fire faglige konferanser.

Forskningsrådets kommentarer

Mottatte framdrifts- og sluttrapporter er behandlet administrativt, og situasjonen i 2022 har fortsatt vært preget av korona-pandemien. En rekke prosjekter har meldt om forsinkelser i framdrift og slutføring av prosjektene. Enkelte av de slutførte prosjektene har ikke disponert hele prosjektbevilgningen, og ikke-disponerte midler er blitt tilbakeført til styrets bevilgningsbudsjett.

Forskningsrådet orienterer Finansmarkedsfondets styre rutinemessig om status og avvik, og har i samarbeid med styret etablert rutiner for avvikshåndtering. Forskningsrådet legger til rette for en tett og god dialog med Finansmarkedsfondets styre om forhold som angår oppfølging og kontroll. Forskningsrådet har i 2022 lagt frem to avvik av vesentlig karakter for styret. Avvikene var av en karakter som krevde styrets godkjenning, men ikke av en karakter som medførte inndragning av midler. Det ene prosjektet søkte om å få godkjent at styrets bevilgning kunne gå til andre budsjettposter enn det opprinnelig ble søkt om (innenfor den samme beløpsrammen), det andre prosjektet søkte om avvikende utbetalingsprofil pga løpende utgifter i prosjektperioden. Styret ga sin tilslutning til begge endringene.

Riksrevisjonen reviderer Finansmarkedsfondet som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Det har ikke vært noe å bemerke i løpet av 2022.

Regnskap 2022

Regnskap for 2022 fremgår av vedlegg 4.

Bevilgningen til *Virksomhetsbudsjettet* er en separat bevilgning (via Kunnskapsdepartementet), og holdes utenfor styrets budsjett for prosjektbevilgninger. Det årlige budsjettet for Finansmarkedsfondets virksomhetskostnader (tabell 3) tar utgangspunkt i Finansdepartementets overføring av dette separate budsjettet på 1,9 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet i 2018. Ubrukte midler fra ett år blir overført til neste år.

Utgifter til administrasjon (inkl. informasjon) av Finansmarkedsfondet beløper seg til om lag 1,94 millioner kroner i 2022, mot i underkant av 1,9 millioner kroner i 2021, jfr vedlegg 4. Dette inkluderer bl.a refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, honorarer og kostnader knyttet til styrearbeid og bruk av fagpanel i forbindelse med søknadsbehandlingen, samt kostnader knyttet til informasjon, prosjektoppfølgning og proaktivt arbeid.

Ubrukte midler i 2022 (355.742 kroner) skyldtes hovedsakelig at ekspertpanel ble gjennomført digitalt, og at planlagte aktiviteter (som styreseminar og prosjektpresentasjoner) ble utsatt. Beløpet framkommer under 'Gjenstående saldo' per 31.12, tabell 3 i vedlegg 4, og overføres til 2023.

For kommentarer til regnskapet henvises det til styrets årsberetning for 2022.

Lysaker, 14. mars 2023

Norges forskningsråd

Christine Tørklep
Avdelingsdirektør

Gro Marthinsen
Seniorrådgiver

De to årsberetningene fra styret og Forskningsrådet inneholder de samme vedleggene.

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2022
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2022
- Vedlegg 3: Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.22
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet: Regnskap 2022

Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2022

Allmennopplysning:

Igangværende prosjekt: 1

- Forskning.no *Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no* (pnr 322163): 412.000 kroner til slutføring i 2022.

Nye prosjekter: 8

- Kvinner i Finans Charter AS: *Støtte til årsrapport for nyetablert initiativ for å øke andel kvinner i toppledelse og spesialistfunksjoner i norsk finansnæring* (pnr 336633): 810.000 kroner.
- R. Loen Consultants AS: *Lærebok i privat økonomi på samisk for elever i siste året på ungdomsskolen og elever i videregående skole* (pnr 336631): 355.000 kroner.
- Latinamerikansk forening: *Kvinner empowerment og privat økonomi* (pnr 336644): 245.000 kroner.
- Filmkonsulentene AS: *Aksjer og næringsliv* (pnr 336634): inntil 1.000.000 kroner.
- Norsk pensjon AS: *Øke engasjementet og kunnskapen om pensjon og egen tjenestepensjon* (pnr 341530): 1.450.000 kroner.
- Institutt for journalistikk: *Hvitvasking, skatteflukt, krumspring og korrupsjon i en digital verden – hvordan påvirkes finans-markedene?* (pnr 341529): inntil 2.053.000 kroner.
- Mechanix Film AS: *Tax War* (pnr 341526): 700.000 kroner
- Circular Norway: *Sirkulær finans – veikart for å lykkes med omstilling for bank, forsikring og investering* (pnr 341534): 220.000 kroner

Forskning:

Igangværende prosjekter: 10

- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953): 100.000 kroner til slutføring i 2023.
- Bård Støve, Universitetet I Bergen: *Statistical modelling and inference for (high-dimensional) financial data* (pnr 309218): 80.000 kroner til slutføring i 2023.
- Samuli Knüpfel, Handelshøyskolen BI, *Individual Investors and Asset Prices* (pnr 309855): 25.000 kroner til slutføring i 2023.
- Ida Sognnæs, CICERO, *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613): 690.000 kroner til videreføring i 2023.
- Janis Berzins, Handelshøyskolen BI, *The link between household and firm finance: family firms, family networks, and real estate investments* (pnr 310146): 517.000 kroner til videreføring i 2023.
- B. Espen Eckbo, Norges handelshøyskole, *Benefit Corporations* (pnr 315930): 954.000 kroner til videreføring i 2023.
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo, *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503): 1.241.000 kroner til videreføring i 2023.
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618): 595.000 kroner til videreføring i 2023.
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745): 406.000 kroner til videreføring i 2023.
- Malgorzata Ryduchowska, Handelshøyskolen BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822): 748.000 kroner til videreføring i 2023.

Nye prosjekter: 5

- Erlend Eide Bø, Statistisk sentralbyrå: *The returns to housing ownership - Mechanisms and long-term effects* (pnr 338277): 871.000 kroner for 2023.
- Fenella Carpena, OsloMet: *Can responsible investment induce sustainable corporate behavior? Evidence from the world's largest equity investor* (pnr 338261): 1.468.000 kroner for 2023.
- Hans Krogh Hvide, Universitetet i Bergen: *Portfolio choices of Norwegian investors III* (pnr 338260): 820.000 kroner for 2023.
- Tore Selland Kleppe, Universitetet i Stavanger: *Connecting the dots: Automated inference for large scale Bayesian econometric models* (pnr 336601): 553.000 kroner for 2023.
- Ole-Andreas Elvik Næss, Samfunns- og næringslivsforskning AS: *Divesting and voting - theoretical and experimental evidence of equilibrium implications* (pnr 338278): 560.000 kroner for 2023.

Faglige kurs og konferanser

Nye prosjekter: 3

- Genaro Sucarrat, Handelshøyskolen BI: *The IAAE 2023 Annual Conference at BI Norwegian Business School* (pnr 336297): 400.000 kroner for 2023.
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo: *Central Banks and international law* (pnr 338272): 80.000 kroner for 2023.
- Salvatore Miglietta, Handelshøyskolen BI: *The 4th BI Conference on Corporate Governance* (pnr 341269): 313.000 kroner for 2023.

Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2022

Oversikten nedenfor viser forsknings- og allmennopplysningsprosjekter som er avsluttet i 2022. For utfyllende oversikt over formidlingsaktivitet og presseomtale, se Finansmarkedsfondets hjemmeside.

Allmennopplysning (4)

- Aksel Vidnes, Forskning.no: *Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no* (pnr 322163)
- Erling Grimstad, Transparency International Network Norge: *Korrupsjon i og utenfor finansmarkedet. Hva kan vi lære av etterforskning av mistanke om korrupsjon i perioden 2010-2020?* (pnr 332090)
- Birk Florian Fischer Magnussen, Universitetet i Stavanger: *KÅKÅnomics 2022 - Nordens, første, beste og morsomste økonomifestival* (pnr 332087)
- Karen Contreras Lisperguer, Latinamerikansk forening: *Kvinner empowerment og privat økonomi* (pnr 336640)

Forskning (3)

- Tyler Hull, Samfunns- og næringslivsforskning AS: *Individual Investment Banker Connections, Advisor Choice, and Merger Performance* (pnr 250211)
- Roy Krøvel, OsloMet: *Making Transparency Possible - Interdisciplinary dialogues* (pnr 274577)
- Snorre Lindset, NTNU: *Beslutningsmodell for risikotaking i og uttak av midler fra SPU* (pnr 294398)

Kurs og konferanser (2)

- David Ruiz Baños, UiO: *Forsikringsseminaret ved Matematisk institutt 2020* (pnr 309790)
- John Christian Langli, Handelshøyskolen BI: *The 4th Scandinavian Accounting Research Conference* (pnr 329655)

Finansmarkedsfondet: Igangværende prosjekter per 31.12.2022

Allmennopplysningsprosjekter: (12)

- Tax Justice Network – Norge: *Dataanalyse av det nye eierregisteret* (pnr 310768)
- Norsk klimastiftelse: *EUs Green Deal, klimarisiko og finansmarkedet: Hva bør ansatte, investorer og kunder vite?* (pnr 322160)
- Norske Finansanalytikeres Forening: *Flere kvinner i frontfinans* (pnr 326571)
- Framtiden i våre hender: *"Fra policy til praksis - Bærekraftig videreutvikling av finansbransjen i Norge." For økt etterlevelse og økt etisk bevissthet hos finansnæringen, forbrukere og beslutningstakere* (pnr 326883)
- Kvinner i Finans Charter AS: *Støtte til årsrapport for nyetablert initiativ for å øke andel kvinner i toppledelse og spesialistfunksjoner i norsk finansnæring* (pnr 336631)
- Universitetet i Agder: *Finansiell kunnskap og mestringstro blant nordmenn 2022* (pnr 332085)
- Filmkonsulentene AS: *Aksjer og næringsliv* (pnr 336634)
- Norsk Pensjon AS: *Øke engasjementet og kunnskapen om pensjon og egen tjenestepensjon* (pnr 341530)
- Institutt for journalistikk: *Hvitvasking, skatteflukt, krumspring og korrupsjon i en digital verden – hvordan påvirkes finans-markedene?* (pnr 341529)
- Mechanix Film AS: *Tax War* (pnr 341526)
- Circular Norway AS: *Sirkulær finans – veikart for å lykkes med omstilling for bank, forsikring og investering* (pnr 341534)
- Roger Loen, R. Loen Consultants AS: *Lærebok i privat økonomi på samisk for elever i siste året på ungdomsskolen og elever i videregående skole* (pnr 336631)

Forskningsprosjekter: (20)

- Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn - en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til Eus tilsynssystem for finansmarkedet* (pnr 261592)
- Alfonso Irrarrazabal, Handelshøyskolen BI, *Time-varying disaster risk, asset prices and international business cycles* (pnr 274766)
- Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978)
- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953)
- Samuli Knüpfer, Handelshøyskolen BI, *Individual Investors and Asset Prices* (pnr 309855)
- Ida Sognnæs, CICERO, *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613)
- Bård Støve, Universitetet i Bergen, *Statistical modelling and inference for (high-dimensional) financial data* (pnr 309218)
- Janis Berzins, Handelshøyskolen BI, *The link between household and firm finance: family firms, family networks, and real estate investments* (pnr 310146)
- B. Espen Eckbo, Norges Handelshøyskole, *Benefit Corporations* (pnr 315930)
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo, *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503)
- Malgorzata Ryduchowska, Handelshøyskolen BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822)

- Aksel Mjøs, Norges Handelshøyskole: *Home equity and private firm financing* (pnr 328826)
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745)
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618)
- Erlend Eide Bø, SSB: *The returns to housing ownership - Mechanisms and long-term effects* (pnr 338277)
- Fenella Carpena, OsloMet: *Can responsible investment induce sustainable corporate behavior? Evidence from the world's largest equity investor* (pnr 338261)
- Hans Krogh Hvide, UiB: *Portfolio choices of Norwegian investors III* (pnr 338260)
- Ole-Andreas Elvik Næss, SNF AS: *Divesting and voting - theoretical and experimental evidence of equilibrium implications* (pnr 338278)
- Tore Selland Kleppe, UiS: *Connecting the dots: Automated inference for large scale Bayesian econometric models* (pnr 336601)
- Jon Petter Rui, Universitetet i Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (pnr 245864)

Faglige kurs og konferanser: (4)

- Paul Ehling, Handelshøyskolen BI, *Environmental, social and governance (ESG) investing* (pnr 321049)
- Genaro Sucarrat, Handelshøyskolen BI: *The IAAE 2023 Annual Conference at BI Norwegian Business School* (pnr 336297)
- Mads Andenæs, UiO: *Central Banks and international law* (pnr 338272)
- Salvatore Miglietta, Handelshøyskolen BI: *The 4th BI Conference on Corporate Governance* (pnr 341269)

Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet - Regnskap 2022

Finansmarkedsfondet - Regnskap 2022

(hentes fra grunnlagsbevilgningen)

Tabell 1: Disponibelt FoU-budsjett og forbruk	Noter	2022	2021
Bevilgning FoU		13 900 000	13 500 000
Donasjon		6 626 303	7 000 000
Overføringer		28 859 014	14 804 681
Disponibelt budsjett FoU	1	49 385 317	35 304 681
Forbruk/utbetalinger pr 31.12.		11 775 279	6 445 667
Herav:			
<i>Forskning og allmennopplysning</i>	2	<i>11 775 279</i>	<i>6 445 667</i>
Gjenstående saldo pr 31.12.		37 610 038	28 859 014
Herav på:			
<i>Avsetningskonto</i>		<i>37 610 038</i>	<i>28 859 014</i>
Tabell 2: FoU bevilgninger		2022	2021
Bevilgning		19 900 000	13 500 000
<i>Prosjektbevilgninger i alt</i>		<i>49 385 317</i>	<i>35 304 681</i>
<i>Forskning og allmennopplysning</i>		<i>49 385 317</i>	<i>35 304 681</i>
Tabell 3: Virksomhetskostnader		2022	2021
Virksomhetsskostnader	3	1 944 060	1 898 029
Herav:			
<i>Refusjon</i>		<i>1 405 000</i>	<i>1 364 000</i>
<i>Styret</i>		<i>435 102</i>	<i>416 312</i>
<i>Søknadsbehandling</i>		<i>100 883</i>	<i>113 672</i>
<i>Diverse</i>		<i>3 075</i>	<i>4 045</i>
Bevilgning		2 299 802	2 297 831
Gjenstående saldo pr 31.12		355 742	399 802

Oslo, 03.03.2023

 Johan Skivik Aubell
 avdelingsdirektør
 Økonomiavdelingen
 Norges forskningsråd

 Gro Marthinsen
 seniorrådgiver
 Finansmarkedsfondet

Noter til regnskap 2022

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Riksrevisjonen avgir ikke lenger noen særskilt revisjonsberetning for Finansmarkedsfondet, som i stedet inngår som en del av Forskningsrådet. Bevilgning blir inntektsført i tildelingsåret.

Note 2

For utbetalinger til *forskningsprosjekter* praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for *allmennopplysningsprosjekter*. Normalt utbetales 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent ved anmodning underveis i prosjektperioden, og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette følger faktiske utbetalinger en annen syklus enn styrets tildelingsvedtak.

Note 3

Frem til 2018 ble hele bevilgningen til Finansmarkedsfondet bevilget over samme post i Statsbudsjettet (FIN kap. 1600, post 70). I 2018 ble bevilgningsmodellen endret, ved at deler av bevilgningen ble skilt ut i en egen **virksomhetsdel**, som bevilges via Kunnskapsdepartementet (KD kap. 285, post 55). Virksomhetskostnader *etter 2018* er sammenlignbar med postene Administrasjon og Informasjon frem t.o.m. 2017. Virksomhetsbudsjettet har nullvekst, og holdes på 2018-nivå (1,9 millioner kroner).

Gjenstående saldo er ubrukte midler som ikke er benyttet i 2022, og som overføres til 2023. Gjenstående saldo pr 31.12.21 fremkommer på følgende måte:

- Disponibelt budsjett for 2022 var på 2.292.802 kr (1,9 mill. kr i bevilgning + overføring av ubenyttede midler på 399.802 kr fra 2021). Forbruket i 2022 var på 1.944.060 kr, og saldo (ubenyttede midler) på 355.742 kr er overført til 2023.